

„Na Początku...” 22 sierpnia 1994, t. II, nr 17 (43), s. 193–200.

Od Red.

Artykuł Jarosława Szatkowskiego jest dobrą okazją, by przypomnieć naszym Czytelnikom o podstawowej zasadzie obowiązującej w Grupie Inicjatywnej PTK i w biuletynie Na Początku... Jesteśmy grupą do pewnego stopnia zróżnicowaną, w związku z czym poglądy wyrażone w podpisanych tekstach są poglądami autora i niekoniecznie muszą być w każdym szczególe poglądami pozostałych członków Grupy. Warto też pamiętać, że zawsze istnieje możliwość polemiki, o ile – oczywiście – spór dotyczyć będzie kreacjonizmu.

Kreacjonizm biblijny

Jarosław Szatkowski

STWORZYCIEL

A.

Według Pisma Świętego Jezus Chrystus jest stwórcą wszystkiego (np. Jan. I,1–5; Kol. 1,15–17). W księdze Rodzaju (Rdz. I,1) jest napisane, że stwórcą jest Elohim (Rdz. 2,4 – Jahwe Elohim). Wniosek – Jezus Chrystus jest właśnie tym Jahwe Elohim. Przeciwnicy Boskości Jezusa¹ zaprzeczają temu twierdząc: „Tak więc za pośrednictwem tego mistrzowskiego robotnika, niejako swego młodszego partnera, Bóg Wszechmocny stworzył wszystko inne”² oraz „Wierzimy w to głęboko: wszystko pochodzi od Ojca–Jehowy. On jest Pierwszą Przyczyną wszystkich rzeczy i wszystkie rzeczy powstały *przez* czyli *za*

---

¹ Boskość rozumiana jako równość co do istoty z Bogiem Ojcem, jako identyczność w naturze.

² **Czy wierzyć w Tróję**, Biblijne i Traktatowe Towarzystwo „STRAŻNICA”, Brooklyn, New York 1989, s. 14.

pośrednictwem naszego Pana Jezusa”³ (podkr. moje). Zauważyć można, że autorzy w/w publikacji przenoszą znaczenie słowa „przez” z przyczyny na pośrednictwo.⁴ Najczęściej cytują trzy teksty Pisma Świętego – Efez. 3,9 BG; I Kor. 8,6; Hebr. 1,2. Rozpatrzmy je.

Tak zwana Biblia Gdańska błędnie podaje tekst z Efcz. 3,9. Prawidłowo oddany jest on np. w Biblii Tysiąclecia (por. NP; JW) i jasno wykazuje bezpodstawność powoływania się na w/w werset.

1 Kor. 8,6 również nie popiera poglądów badackich. Godne uwagi jest to, że Biblia zamiennie stosuje wyrażenia „dla którego istniejemy” i „przez którego istniejemy” do Boga Ojca (1 Kor. 8,6; Hebr. 2,10) i do Jezusa Chrystusa (Kol. 1,16). We wszystkich tych tekstach (1 Kor. 8,6; Hebr. 2,10; Kol. 1,16) w języku greckim powyższe wyrażenia oddano w identycznych formach gramatycznych:

1. „dla którego” – zaimek, biernik, rodzaj męski, liczba pojedyncza
2. „przez którego” – zaimek, dopełniacz, rodzaj męski, liczba pojedyncza.

A zatem jak przez Ojca wszystko jest stworzone, tak i przez Jezusa wszystko jest stworzone; oraz tak jak dla Ojca wszystko jest stworzone, tak i dla Jezusa wszystko jest stworzone. Niektórzy tłumacze zamiast wyrażenia „dla” używają słowa „ku” lub „do”. Wskazuje to na fakt, iż wszystko nie tylko „dla” Jezusa i Ojca, ale również „do” Jezusa i Ojca.

Trzeci tekst – Hebr. 1,2 – rozpatrzono dalej.

Nie ma w Piśmie Świętym dowodów, że właściwe jest przenoszenie znaczenia słowa „przez” z przyczyny na pośrednictwo, tak jak rozumieją to przeciwnicy Boskości Jezusa Chrystusa.⁵

---

³ **Zbadanie dogmatu Trójcy**, wyd. przez Świecki Ruch Misyjny „Epifania” – Poznań, s. 22.

⁴ Słowo „przez” w języku polskim posiada aż sześć znaczeń. Jednym z nich jest „to, co jest przyczyną” (por. **Mały słownik języka polskiego**, wyd. IX, PWN, Warszawa 1983, s. 662).

⁵ W twierdzeniach Świadków Jehowy i Epifanistów istnieje wiele nieścisłości, np. twierdzą oni, że Bóg odpoczął po akcie stwarzania (po 6 dniach stwórczych – wg badaczy każdy dzień stwórczy miał 7000 lat; por. **Dzień Sabatu**, wyd. przez Świecki Ruch Misyjny „Epifania”, Poznań, s. 15 i **Od raj u utraconego do raj u odzyskanego**, Biblijne i Traktatowe Towarzystwo „Strażnica”, Brooklyn, New York, s. 18) i że odpoczywać będzie do zakończenia Millenium. Jak pogodzić tę sugestię z wcześniejszymi twierdzeniami o pośrednictwie Jezusa w stwarzaniu. Dlaczego to Ojciec odpoczywa, a nie Jezus?

O tym, że Jahwe stwarzał osobiście, bez pomocy pośrednika o odmiennej naturze, świadczy całe Pismo Święte (Rdz. 1,1; ⁶ Wyj. 20,11; Ps. 102,26; Ps. 146,6; Jon. 1,9; Ap. 14,7 itp.). ⁷ Istnieją jeszcze inne wypowiedzi Biblii ukazujące stwarzanie jako wyłączone dzieło Boga Jahwe: „*Tak mówi Jahwe, twój Odkupiciel, Twórca twój jeszcze w łonie matki; Jam jest Jahwe, uczyniłem wszystko, **sam rozpiąłem niebiosy, rozpostarłem ziemię; a któż był ze mną?***” (Iz. 44,24; por. Iz. 45,12; Iz. 29,16; Iz. 45,9; Ps. 95,5; wyrażenie „moje ręce” z psalmu 95, to oczywiście antropomorfizm, który podkreśla osobiste działanie Boga).

Jeżeli, tak jak mówi Biblia, Jezus Chrystus jest Stwórcą wszystkiego, ⁸ to oznacza to, że jest Bogiem Jahwe, posiada tę samą naturę co Bóg Ojciec i należy do Bóstwa. Łukasz w swojej ewangelii (Łuk. 3,38) stwierdza, że Adam był Boży. I chociaż Biblia w wielu miejscach mówi o synach Bożych, to jednak Adam w powyższym wersecie jest przedstawiony jako wyjątkowy syn Boży. Wyjątkowość ta wynika z tego, iż jako pierwszy człowiek jest on bezpośrednio stworzony przez Boga, jest „Boży”. Wyraźnie nie ma tu mowy o jakiejś formie pośrednictwa w procesie stwarzania Adama.

Można przyjąć pośrednictwo Jezusa Chrystusa w stwarzaniu tylko w tym sensie, że przy stwarzaniu jest On przedstawicielem Bóstwa, jest Bogiem Jahwe

---

⁶ Niektórzy bibliści słowo „stworzył” (hebr. ba’ra) traktują nie jako czasownik, lecz jako rzeczownik, 1 wtedy wiersz 1 w Rdz. 1,1 jest tytułem. Osobisty udział Boga w stwarzaniu jest wtedy jeszcze bardziej widoczny.

⁷ Ruch badacki stara się przekonać wszystkich, że Żydzi czytając Stary Testament nie znajdowali tam nauki o Trójcy. Zachodzi jednak pytanie, czy Żydzi znajdują w Biblii naukę o pośrednictwie jakiejś bliżej nieokreślonej istoty w dziele stworzenia świata?

⁸ Świadkowie Jehowy, aby zaprzeczyć temu, iż Jezus jest doskonałym Stwórcą, sugerują (por. **Prowadzenie rozmów na podstawie Pism**, Biblijne i Traktatowe Towarzystwo „Strażnica”, Brooklyn, New York 1991, s. 372), iż grecki wyraz „panta” należy tłumaczyć „wszystko inne” (co oznacza, że Jezus nie stworzył wszystkiego, lecz wszystko inne. Czy jest to prawidłowe tłumaczenie? Mimo że niektóre polskie przekłady w kilku miejscach (Łk. 13,2; 21,29; Flp. 2,21) oddają wyraz „panta” jako „wszyscy inni”, to jednak grecki tekst nie usprawiedliwia takiego tłumaczenia. Wyraz „panta” powinien być zawsze tłumaczony wyrazem „wszystko” (por. **Grecko-polski Nowy Testament**, Vocatio, Warszawa 1993; **Greek-English Dictionary of the New Testament**, prepared by Barclay M. Newman, Jr., United Bible Societies (w: Kurt Aland i inni (eds.), **The Greek New Testament**); słownik grecko-polski znajdujący się w: A.K. Korusowie, **Podręcznik do nauki języka greckiego**, PWN, Warszawa 1994). Tym większe zdziwienie budzi fakt tłumaczenia przez Świadków Jehowy wyrazu „panta” w np. I Kor. 8,6; Hebr. 2,10 wyrazem „wszystko”.

i stwarza jako Bóg Jahwe. Użycie słowa „przez”,⁹ np. w Kol. 1,16, kładzie nacisk na Jezusa jako przyczynę powstania wszystkiego (Jan. 1,10), a dopiero w drugim znaczeniu na Boskie pośrednictwo Jezusa (Hebr. 1,2).

W tym miejscu należy wyjaśnić, jak należy rozumieć słowo „natura”.

Przez słowo „natura” należy rozumieć ISTOTĘ (czegoś lub kogoś), zespół cech trwałych bytu wyznaczających ogół jego cech swoistych; każde istnienie (byt) posiada określoną naturę różną od natury istnień (bytów) innego rodzaju, np. natura człowieka (w sensie ontologicznym, bytowym, a nie egzystencjalnym) jest to „coś”, co czyni człowieka człowiekiem; oznacza to, że człowiek pod względem natury jest jeden, choć osób ludzkich mamy kilka miliardów (istnieją poglądy zaprzeczające istnieniu natury ludzkiej – np. J.P. Sartre, Pico della Mirandola, nie są to jednak poglądy do przyjęcia nie tylko z punktu widzenia biblijnego, ale również ze strony filozofii). Natura Boga jest to coś, co czyni Boga Bogiem i tym samym odróżnia Go od innych bytów. Również natura Boga czyni Go „JEDYNYM”, ale jedyność ta określona przez niepowtarzalność natury nie wyklucza wielości osób posiadających tę naturę. A zatem starotestamentowe „Szema Israel. Jahwe Elohim, Jahwe e'hat” (Pwt. 6,4) nie wyklucza istnienia tzw. Trójcy. Również wszelkie twierdzenia, że Jezus posiadając Boską naturę nie jest Bogiem,¹⁰ są co najmniej dziwne i świadczą o niezrozumieniu słowa „natura”.¹¹

Wracając do studiów na temat Stwórcy należy zauważyć, że potwierdzeniem tego, iż Stwórcą świata jest Bóstwo wieloosobowe – lecz o jednej naturze – w którym Jezus Chrystus jest Boskim narzędziem, nie przestając być równo-

---

⁹ „Przez”, greckie „dia”, można również tłumaczyć „z powodu”, m „ze względu” (por. **Grecko-polski...** oraz Słownik grecko polski w: Korusowie, **Podręcznik...**).

¹⁰ Prowadzenie..., s. 585.

¹¹ C.S. Lewis napisał: „(...) zrodzić znaczy stać się czyimś ojcem. Stworzyć – to coś uczynić. Zrodzić można tylko coś pokrewnego rodzaju. Człowiek rodzi istoty ludzkie, bóbr rodzi małe bobry. Gdy coś tworzysz, to czynisz rzecz odmienną od siebie. Ptak lepi gniazdo, bóbr buduje tamę (...)” (**O wierze i moralności chrześcijańskiej**, PAX, Warszawa 1968).

cześnie ŹRÓDŁEM życia, jest użycie liczby mnogiej¹² w języku hebrajskim w tekstach mówiących m.in. o stwarzaniu (Rdz. 1,26; ¹³ Rdz. 3,22; Rdz. 11,6.7).

Słuszność powyższej interpretacji potwierdza wypowiedź samego Boga Ojca, który przez natchnionego pisarza mówi o Jezusie Chrystusie: „*Tyś Panie na początku osadził ziemię, dziełem też rąk Twoich są niebiosy*” (Hebr. 1,10). List do Hebrajczyków cytuje tutaj 26 werset z Psalmu 102; jest to psalm na cześć Jahwe. A zatem Bóg Ojciec mówi o Jezusie: „Tyś JAHWE...”

Warto porównać tekst oryginału greckiego Nowego Testamentu Hebr. 1,10 z tekstem Septuaginty (LXX) Ps. 102,26 (w LXX jest to Ps. 101,26):

- Grecki Nowy Testament (fonetycznie): *su kat arhas kirie ten gen etemeliosas kai erga ton heiron su eisin hoi uranoi.*
- LXX: *kat arhas su kirie ten gen etemeliosas kai erga ton heiron su eisin hoi uranoi.*

B.

Bóg stworzył wszystko z niczego (Hebr. 11,3). Aby możliwe było stworzenie życia z niczego, Stwórca musi być dawcą i źródłem wszelkiego życia (Ps. 36,10). „*Gdyż On sam daje wszystkim tchnienie i życie i wszystko*” (Dz. 17,25; por. również Koh. 12,7; Hi. 34,14.15; Ps. 31,6; 104,29; Łk. 23,46 itp.). Oczywiście Jahwe jest również dawcą życia wiecznego (Rz. 2,7), gdyż jest jedynym posiadaczem nieśmiertelności (1 Tym. 6,15). Niemożliwe jest, aby ktoś stworzony mógł być źródłem życia – dawać je i przyjmować z powrotem.¹⁴

---

¹² Niektórzy widzą w liczbie mnogiej występującej w w/w tekstach tzw. *pluralis maiestatis* (lub *pluralis modestiae*). Jednak *pluralis maiestatis* nie był znany w czasach Mojżesza, autora księgi Rodzaju. Także język hebrajski nie przewiduje takiej formy wyrażania się.

¹³ Wyrażenie „uczynimy człowieka na obraz nasz podobnego do nas” wyklucza stworzenie człowieka przez istoty o odmiennych naturach, jak sugerują to Świadkowie Jehowy (**Czy wierzyć...**, s. 14). Nie będę pisał na temat obrazu Boga w człowieku – dla zainteresowanych polecam wykłady dra M. Kisa (17 kaset audio do nabycia w studio „Głos Nadziei” w Podkowie Leśnej).

¹⁴ Ruch badacki potwierdza to: „(...) inni potężni lub wielcy otrzymują swą wielkość jak również egzystencję wyłącznie od Niego. (...) Jedynie Jehowa jest wielkim źródłem wszystkiego co dobre (...) (**Zbadanie...**, s. 10).

Nowy Testament stoi na stanowisku, iż źródłem życia jest właśnie Jezus Chrystus: ¹⁵ „*W Nim było życie*” (J. 1,3.4); „*Albowiem jak Ojciec wzbudza z martwych i ożywia, tak i Syn ożywia tych, których chce*” (J. 5,21). Powiedzenie „*Jam jest żywot*” „na tle starotestamentowego objawienia musiało budzić oburzenie, święty gniew” ¹⁶ wśród faryzeuszów. Porównać również warto Dz. 7,59 z Koh. 12,7.

Bardzo interesujący tekst znajduje się w Dz. 3,15: „*Zabiliście Sprawcę życia*” (NP); „*Zabiliście Dawcę życia*” (BT). Greckie wyrażenie „*ton de arhegon tes dzoes*” oznacza dosłownie „dający początek życiu” ¹⁷ lub „zapoczątkowujący życie” ¹⁸ (por. J. 11,25).

Pismo Święte mówi także, że Jezus Chrystus jest dawcą życia wiecznego: ¹⁹ „*I Ja daję im żywot wieczny, i nie giną na wieki*” (J. 10,28a; por. J. 6,40). Jednoznacznie przemawia to na korzyść Boskości Jezusa.

C.

Jezus Chrystus posiada również moc zachowania przy życiu wszystkiego, co stworzył: „Ty jedynie jesteś Panem (...) Ty też wszystko to utrzymujesz przy życiu” (Ne. 9,6); „On jest przed wszystkimi i wszystko na Nim jest ugruntowane” (Kol. 1,17); „On (...) podtrzymuje wszystko słowem swojej mocy” (Hebr. 1,3).

Jezus Chrystus spełnia zatem wszystkie warunki, jakie winien spełniać Stwórca:

- a) jest stwórcą
- b) jest źródłem życia
- c) jest dawcą życia wiecznego
- d) posiada moc utrzymania wszystkiego, co stworzył, przy życiu.

---

¹⁵ Por. dr M. Uglorz, *Obecność Boga w chrystologicznej refleksji ewangelisty Jana*, ChAT, Warszawa 1988, s. 149–150.

¹⁶ Jak wyżej, s. 151.

¹⁷ Por. Newman, *Greek–English...*

¹⁸ Niektórzy tłumaczą Dz. 3,15 następująco: „Początek i Wódz życia” (por. **Grecko-polski...**).

¹⁹ Uważa się także, że fizyczne życie człowieka jest wyrazem zbawczego działania Boga Jahwe (por. **Obecność...**, s. 150).

D.

Jahwe Elohim, gdy stworzył nasz świat i wszystko, co na nim, ustanowił pamiątkę tego wydarzenia – święto sobotnie (por. np. Rdz. 2,2.3; Wj. 20,8–11). Bóg odpoczął w tym dniu po sześciu dniach stwarzania i Biblia nazywa ten dzień „Dniem Pańskim” (por. np. Wj. 20,8–11; Neh. 9,14; Iz. 58,13). Jezus Chrystus powiedział o sobie, że jest Panem Sabatu (Mk. 2,28). „Może jednak nasunąć się pytanie, w jaki sposób ustanowienie sabatu dla dobra człowieka stanowić ma podstawę panowania Chrystusa nad tym dniem? Odpowiedź na nie wynika z faktu, że Syn Boży stworzył zarówno człowieka, jak też ustanowił sabat dla jego pomyślności”.²⁰ „Ten, który z Ojcem jako Syn–Jahwe sam ustanowił sabat z obowiązkiem przestrzegania wszystkich jego przepisów religijnych ku pożytkowi człowieka (...)”²¹ Chrystus wyraźnie rości sobie tutaj prawo do równości z Bogiem. Dlatego też Żydzi uważali Go za bluźniercę.

Jarosław Szatkowski

---

²⁰ S. Bacchiocchi, **Od soboty do niedzieli**, Wyd. Znaki Czasu, Warszawa 1985, s. 65.

²¹ R.C.H. Lenski, **The Interpretation of St. Mark's Gospel**, 1946, s. 130 (cyt. za: Bacchiocchi, **Od soboty...**, s. 65).